

Školský vzdelávací program pre primárne vzdelávanie ISCED 1

**„Bez stresu a pocitov úzkosti
naučia sa žiaci životné zručnosti.“**

Vzdelávací program

Stupeň vzdelania:	ISCED 1
Dĺžka štúdia:	4 roky
Vyučovací jazyk:	slovenský
Študijná forma:	denná
Druh školy:	štátna

Predkladateľ

Názov školy:	Základná škola s materskou školou
Adresa:	Školská 27/14, 962 63 Pliešovce
IČO:	378 312 16
Kontakty:	045/5562 465 skola.pliesovce@gmail.com

Zriaďovateľ

Názov:	Obec Pliešovce
Adresa:	OcÚ, Hviezdoslavova 1, 962 63 Pliešovce
Kontakty:	045/5562 401

Platnosť dokumentu: od 1. septembra 2008

podpis riaditeľa

I. Všeobecná charakteristika školy

1. Veľkosť školy

Základná škola s materskou školou je plnoorganizovaná škola s ročníkmi 1. – 9. Budova školy je dvojposchodová, umiestnená v okrajovej časti obce, mimo hlavnej komunikácie. Je postavená v areáli parkového typu – areál je vysadený množstvom zelene (rôzne ihličnany, okrasné kríky). Oddychovú zónu dopĺňajú lavičky a altánok.

V areáli školy sa nachádza školský pozemok a ovocný jablňový sad.

V bezprostrednej blízkosti školy sa nachádza športový areál TJ Tatran VLM Pliešovce (futbalové ihrisko, tenisové kurty, volejbalové ihrisko, multifunkčné ihrisko s umelou trávou), ktorý žiaci školy pravidelne využívajú.

K hlavnej budove patrí samostatná budova telocvične a školskej jedálne. V samostatnom areáli v strede obce je budova materskej školy.

Škola má 18 učební, 2 priestranné chodby, sociálne zariadenia, šatne, kabinety, zborovňu pre 1. a pre 2. stupeň, riaditeľňu, kanceláriu hospodárky, kanceláriu školskej psychologičky, sklad učebníc.

Podľa schváleného Prevádzkového poriadku je kapacita školy 544 žiakov (ak by sa všetky učebne využívali ako stabilné triedy). Počet žiakov sa v priemere za posledné roky pohyboval 230-240 žiakov.

2. Charakteristika žiakov

Školu navštevujú žiaci prevažne z obce Pliešovce a okolitých usadlostí (Zaježová, Podjavorie, Lažteky), ale aj žiaci zo spádových obcí Sása, Bzovská Lehôtka. Poslednú skupinu tvoria žiaci z obcí mimo školského obvodu (napr. Senohrad, Dobrá Niva), ktorých rodičia prejavili záujem o služby poskytované našou školou.

V škole v súčasnosti nie sú žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Dlhodobu poskytujeme vzdelávanie aj žiakom so ŠVVP formou individuálnej integrácie v bežnej triede (mentálny postih, vývinové poruchy učenia). Títo žiaci sú vzdelávaní podľa IVVP v starostlivosti pedagóga, školského psychológa a pedagogických asistentov, ktorí ich nevyučujú len v kmeňovej triede, ale aj podľa samostatného rozvrhu (najmä hlavné predmety). Týmto žiakom sa pravidelne venuje školská psychologička a výchovná poradkyňa.

3. Charakteristika pedagogického zboru

V škole dlhodobu vyučuje vyše 20 pedagógov (na celé i čiastočné úväzky). Pedagogický zbor je feminizovaný (za posledné roky v škole pracovali 2 učiteľia).

Celý pedagogický zbor je kvalifikovaný. Pedagogickí zamestnanci sú zaradení do nasledovných kariérových stupňov: samostatný vychovávateľ, samostatný pedagogický zamestnanec, pedagogický zamestnanec s I. atestáciou, pedagogický zamestnanec s II. atestáciou.

Vyučovanie cudzích jazykov je zabezpečené kvalifikovanými učiteľmi: 3 na anglický jazyk, 1 na nemecký jazyk, 1 na francúzsky jazyk, 1 na ruský jazyk.

Nevýhodou štruktúry pedagogického zboru sú tzv. jednopredmetári, a učitelia s rovnakými aprobačnými predmetmi, čo zapríčiňuje počet neodborne odučených hodín.

Učitelia vo svojej práci uplatňujú tvorivo-humanistický model vzdelávania zameraný na rozvíjanie kognitívnych (poznávacích) a nonkognitívnych (mimopoznávacích) funkcií žiakov, aktívne učenie sa žiakov a humanizáciu vzťahu učiteľ – žiak (overovaný Flandersovým pozorovacím systémom: indexu direktivity).

Pri hodnotení žiakov spájajú hodnotenie ich individuálneho výkonu s hodnotením rozvoja jeho poznávacích a mimopoznávacích funkcií.

V pedagogickom zbore sú uznávanými hodnotami: kooperácia, otvorená komunikácia, sebarealizácia prostredníctvom kariérových pozícií na základe princípu subsidiarity, prosociálnosť, spolurozhodovanie, vzdelávanie – pravidelné interné a externé vzdelávanie učiteľov, ktoré je zamerané na zefektívnenie plnenia úloh plánu školy a podľa individuálnych potrieb učiteľov, individuálny prístup k žiakom, dôslednosť pri dodržiavaní dohodnutých pravidiel.

Rodičom a pedagógom poskytuje odborné poradenstvo školská psychologička, ktorá komunikuje s poradenskými zariadeniami (CPPPaP a CŠPP), zabezpečuje diagnostiku a rediagnostiku žiakov s poruchami učenia a individuálne sa venuje týmto žiakom. Úzko spolupracuje s výchovnou poradkyňou, triednymi učiteľmi a plní úlohy koordinátora drogovej prevencie.

Výchovná poradkyňa zabezpečuje informačný servis pri profesionálnej orientácii žiakov, komunikáciu so strednými školami, priamu prácu so žiakmi so ŠVVP.

Ďalšie vzdelávanie pedagógov je zamerané na efektívne využívanie IKT vo vyučovacom procese (externé vzdelávanie: Modernizácia vyučovacieho procesu na ZŠ, interné vzdelávanie: Moderný učiteľ), vyučovanie cudzích jazykov na I. stupni (traja učitelia ukončili vzdelávanie prostredníctvom projektu: Vzdelávanie učiteľov ZŠ v oblasti cudzích jazykov).

Na vyučovaní sa využívajú inovatívne formy a metódy vyučovania (CLIL, projektové vyučovanie,...)

4. Dlhodobé projekty

Od r. 2004 je škola zapojená do projektu Infovek – využívanie IKT s prístupom na internet na podporu zatraktívnenia a zefektívnenia edukačného procesu. Od roku 2011 projekt Infovek 2 – Inovácia a zvýšenie úrovne informatizácie vzdelávacieho procesu na ZŠ a SŠ SR (zvýšenie rýchlosti internetového pripojenie a WiFi pokrytie).

Od roku 2005 realizuje škola projekt spolupráce s nadáciou Svetielko nádeje. Prostredníctvom tvorivosti a organizačných schopností žiakov zabezpečujeme materiálnu i finančnú pomoc onkologickému oddeleniu Roosveltovej nemocnice v Banskej Bystrici.

Od roku 2010 je škola zapojená do medzinárodného environmentálneho projektu Zelená škola, v roku 2011 za plnenie Environmentálneho akčného plánu získala diplom Na ceste k Zelenej škole a od októbra 2012 je škola držiteľom medzinárodného certifikátu Zelená škola. Každý rok sa škola zapája do projektu: Záložka do knihy spája školy.

Pravidelne realizujeme školské projekty: Jesenná slávnosť, Dúhové dni, Heuréka – žiacka vedecká konferencia, Vianočný alebo Veľkonočný jarmok, Poznaj a chráň, Týždeň Modrej planéty, Školská paráda – prezentácia tried na konci školského roka.

V rámci rozvoja čitateľských a komunikačných zručností žiakov organizujeme Týždeň hlasného čítania, Európsky deň jazykov, spolupracujeme s miestnou knižnicou a Okresnou knižnicou vo Zvolene.

Prostredníctvom Nadácie Orange boli zrealizované projekty: Od pážaťa k rytierovi a od slečny k dáme, Školy pre budúcnosť – zameraný na vzdelávanie učiteľov v oblasti environmentálnej a etickej výchovy.

V spolupráci s Mikroregiónom Pliešovská kotlina sa každoročne organizuje Žiacka olympiáda Mikroregiónu Pliešovská kotlina, ktorej sa zúčastňujú deti zo siedmich obcí mikroregiónu.

5. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Prostredníctvom spolupráce školy s rodičmi a inými subjektmi sa posilňuje koordinátorská funkcia školy v zintenzívňovaní výchovných vplyvov ostatných výchovných činiteľov.

Rodičovskú radu tvoria zástupcovia rodičov žiakov a detí za všetky triedy jednotlivých ročníkov. Schádza sa spravidla jedenkrát štvrtročne a zvoláva ju predseda rodičovskej rady. Stretnutia rodičovského združenia sú organizované jedenkrát ročne ako plenárne stretnutie a počas školského roka ako individuálne triedne aktivity.

Združenie rodičov pomáha pri plnení edukačných úloh školy a organizovaní mimovyučovacích aktivít. ZRŠ pomáha aj finančne zabezpečiť účasť žiakov na jednotlivých súťažiach, exkurziách, nákup vecných odmiem pre žiakov. Pravidelne organizuje v spolupráci s obecným úradom, VLM Pliešovce a VÚ Lešť Reprezentačný ples.

Rada školy je iniciatívny a poradný samosprávny orgán, ktorý vyjadruje a presadzuje verejné záujmy žiakov, rodičov, pedagogických a ostatných zamestnancov školy v oblasti výchovy a vzdelávania. Zasadá podľa vlastného plánu. Zasadnutia zvoláva predseda rady školy.

Škola spolupracuje s poradenskými zariadeniami (CPPPaP a ČŠPP), ktoré zabezpečujú pomoc pri riešení špecifických problémov žiakov. Poskytujú odborné odporúčania ako postupovať pri výchove a vzdelávaní žiakov so ŠVVP.

Škola poskytuje priestory Súkromnej umeleckej škole Quo Vadis zo Zvolena (husle, flauta, klavír, gitara, ľudový tanec, výtvarný krúžok a detská ľudová hudba Javorinka).

Materská škola pomáha pri prechode detí do základnej školy.

Za efektívnu spoluprácu možno považovať pomoc ostatných mimoškolských organizácií pri zabezpečovaní vyučovacích i mimovyučovacích aktivít: VLM Pliešovce, ZO OZ pri VLM Pliešovce, VÚ Lešť, TJ Tatran VLM Pliešovce, miestne kultúrne stredisko, miestna knižnica, SČK, Dobrovoľný hasičský zbor Pliešovce, Cirkevný zbor ECAV, Rím.- katolícka cirkev, Obecné lesy Pliešovce a iné podnikateľské subjekty v obciach, ktoré patria do školského obvodu. Tieto organizácie škole poskytujú sponzorstvo, organizujú vzdelávacie prezentácie, exkurzie a vedenie záujmových útvarov.

6. Priestorové a materiálno-technické podmienky školy

Škola má zriadené a využíva tieto odborné učebne: telocvičňa, počítačová učebňa pre I. stupeň (12 PC), počítačová učebňa pre II. stupeň (14 PC s prístupom na internet, interaktívna tabuľa, dataprojektor), mobilné jazykové laboratórium (11 notebookov, 8 PC, s prístupom na internet,

interaktívna tabuľa, dataprojektor), jazykové laboratórium pre 18 žiakov (slúchadlová zostava na komunikáciu učiteľ – žiak, učiteľ – žiaci, žiak – žiak, interaktívnu tabuľu, dataprojektor, vizualizér), kuchynka, školský pozemok, exteriérová trieda – altánok, video učebňa – vybavenú televízorom, VHS a DVD prehrávačmi a zbierkou detskej literatúry (ktorá je každý rok dopĺňaná novými titulmi) využívanej na mimočítankové čítanie.

V dvoch triedach sú k dispozícii mediálne skrinky vybavené notebookmi s prístupom na internet a dataprojektormi, v ďalších 4 triedach je k dispozícii interaktívna tabuľa – v jednej z nich je aj k dispozícii 20 tabletov.

V rámci vzdelávacích projektov učitelia využívajú vo výchovnovzdelávacom procese 9 notebookov.

Vybavenie kabinetov je na dostatočnej úrovni, ale aj napriek tomu každý rok obnovujeme kabinetné zbierky za modernejšie na základe požiadaviek jednotlivých vyučujúcich a vedúcich kabinetov. Každý rok obnovujeme aj knižničný fond učiteľskej knižnice o odbornú literatúru. Škola nemá väčšiu spoločenskú miestnosť (na hodnotiace nástupy, výchovné koncerty využívame aj priestrané chodby a telocvičňu), ale vďaka veľmi dobrej spolupráci s miestnym kultúrnym strediskom využívame spoločenskú sálu kultúrneho domu, miestnu knižnicu, či zasadacie miestnosť obecného úradu, ktoré sú v blízkosti školy. Súčasťou hlavnej budovy je aj budova školskej jedálne s hygienických zariadením (umývadlá), ktorá je so školou spojená chodbou, čo umožňuje bezpečný prechod žiakov do jedálne.

7. Škola ako životný priestor

Pri vytváraní životného priestoru kladieme dôraz na upravené a estetické prostredie priestorov školy – pravidelné maľovanie tried, chodieb, schodísk, zabezpečovanie nového školského nábytku, výmena podláh v triedach, ale aj v zborovni, v kabinetoch, pravidelná úprava exteriéru školy – starostlivosť o trávnik, ihličnany a okrasné kríky, zabezpečovanie nových lavičiek do areálu.

Budova školy bola v roku 2009 rekonštruovaná v rámci projektu ROP: Zvýšenie energetickej hospodárnosti a obstaranie vybavenia pre objekty ZŠ a MŠ v obci Pliešovce. V rámci projektu bolo zrealizované: výmena okien, zateplenie budovy, renovácia hygienických zariadení a šatne, zabezpečilo sa vybavenie počítačovej učebne a jazykového laboratória.

Z vlastných finančných prostriedkov bola uskutočnená renovácia telocvične: výmena okien, úprava palubovky, výmena umelého osvetlenia, renovácia hygienických zariadení, oprava strechy.

V budove školskej jedálne boli vymenené okná, novou dlažbou pokryté schody a rampa a vymenené stoličky v jedálni.

V exteriéri školy bolo vybudované detské ihrisko – zostava s hojdačkami, šmýkačkou, a oddychový areál s hojdačkami, 2 pieskoviskami a altánkom.

Aktuálne informácie o aktivitách školy sú pravidelne zverejňované prostredníctvom informačných panelov, násteniek, vysielaním Infokanálu Pliešovce, na internetovej stránke školy: www.zspliesovce.edupage.sk.

Priateľská atmosféra medzi žiakmi je budovaná na vyučovacích hodinách (učivo je využívané ako prostriedok na rozvíjanie mimopoznávacích funkcií - komunikáciu, emocionalizáciu,

motiváciu, socializáciu, axiologizáciu), prostredníctvom aktivít triedneho spoločenstva, ktoré sú zamerané na rozvoj životných zručností (sebapoznanie, sebaregulácia, pozitívne hodnotenie druhých, riešenie konfliktov, tímová práca) a mimovyučovacích aktivít organizovaných školou.

Vytváranie priateľskej atmosféry vzťahu učiteľ – žiak vyplýva z plánov školy prostredníctvom tvorivo-humanistickej výchovy a vzdelávania (rešpektovanie práv a povinností, jedinečnosti každého žiaka, hodnotenie výkonu žiaka a nie porovnávanie s ostatnými žiakmi, hodnotenie jeho výkonu a nie osobnosti, každý žiak má príležitosť zažiť úspech, individuálny prístup k žiakom podľa ich záujmov a potrieb, nedirektívny vzťah učiteľa k žiakom).

8. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

V zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky č. 527/2007 MZ SR o podrobnostiach a požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež má škola vypracovaný prevádzkový poriadok, ktorý je odsúhlasený príslušným orgánom na ochranu zdravia.

Prevádzkový poriadok obsahuje konkrétnu organizáciu prevádzky vrátane zabezpečenia dostatočného množstva pitnej vody, čistoty a údržby jednotlivých priestorov a zariadení, spôsobu skladovania posteľnej bielizne a frekvenciu jej výmeny, spôsobu likvidácie odpadov, spôsobu zamedzenia prístupu zvierat na pieskoviská a rekreačné plochy; pokyny pre zamestnancov, vrátane povinnosti zabezpečenia trvalého dozoru; pokyny pre návštevníkov; plán opatrení pre prípad mimoriadnych udalostí a havárií; tiesňové telefónne čísla.

Škola zamestnáva autorizovaného technika pre BOZP a PO, ktorý pravidelne kontroluje priestory školy, upozorňuje na nedostatky. Všetky nedostatky sa čo najrýchlejšie odstraňujú. Podľa harmonogramu sú realizované všetky revízie budov a zariadení. Pravidelne je zabezpečované preškolenie zamestnancov školy o BOZP a PO. Poučenie žiakov o vnútornom školskom poriadku a pravidlách BOZP a PO je uskutočňované vždy na začiatku školského roka s následným zápisom do triednej knihy. Pred každou mimoškolskou akciou (výlety, exkurzie, plavecký, lyžiarsky výcvik) býva samostatné poučenie o pravidlách BOZP, čo je dokladované organizačným zabezpečením hromadnej školskej akcie.

Zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia počas vyučovacieho dňa je realizované dozorom, ktorý vykonávajú pedagogickí zamestnanci podľa určenía.

II. Charakteristika školského vzdelávacieho programu

1. Pedagogický princíp školy (ciele výchovy a vzdelávania)

V zmysle zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov cieľom výchovy a vzdelávania je umožniť žiakovi:

a) získať vzdelanie (nižšie stredné vzdelanie), ktoré získa žiak úspešným absolvovaním ucelenej časti vzdelávacieho programu pre druhý stupeň základnej školy,

- b) získať kompetencie, a to najmä v oblasti komunikačných schopností a písomných spôsobilostí, využívania informačno-komunikačných technológií, komunikácie v štátnom jazyku, materinskom jazyku a cudzom jazyku, matematickej gramotnosti a kompetencie v oblasti technických prírodných vied a technológií, k celoživotnému učeniu, sociálne kompetencie a občianske kompetencie, podnikateľské schopnosti a kultúrne kompetencie,
- c) ovládať jeden cudzí jazyk a vedieť ho používať, z druhého cudzieho jazyka získať základy,
- d) naučiť sa správne identifikovať a analyzovať problémy a navrhovať ich riešenia a vedieť ich riešiť,
- e) rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké psychomotorické schopnosti,
- f) posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre,
- g) získať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám ustanoveným v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd,
- h) pripraviť ho na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami a náboženskej tolerancie,
- i) naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť,
- j) naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy a životné prostredie a rešpektovať všeludské etické hodnoty,
- k) získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatňovanie.

Vychádzajúc z cieľov výchovy a vzdelávania ustanovených zákonom je hlavným cieľom školy zmeniť tradičné encyklopedické vyučovanie na tvorivo-humánnu výchovu a vzdelávanie, zabezpečiť podmienky pre žiakov, aby si žiaci zo školy odniesli trvalejšie hodnoty ako sú vedomosti - postoje, hodnotový systém a rozvinuté schopnosti:

- účinne komunikovať so širším okolím,
- efektívne kooperovať (spolupracovať),
- tolerovať postoje, názory a konanie druhých,
- samostatne získavať informácie a kreatívne s nimi narábať,
- organizovať si vlastnú činnosť a prezentovať jej výsledky,
- efektívne využívať informačno-komunikačné technológie.

Pedagogickým princípom školy je vytvoriť podmienky edukácie, aby sa žiaci sa „v pokoji a s pocitom radosti naučili životné zručnosti“.

Pedagogické ciele našej školy rozdelíme do oblastí:

1. oblasť tvorivo-humánnej edukácie:

- *zabezpečiť nedirektívny vzťah učiteľ – žiak*, aby index direktivity/indirektivity mal hodnotu jedna celá a viac u všetkých pedagogických zamestnancov,

- *každý žiak v škole zažije úspech,*
- *motivovať žiakov hodnotením, povzbudzovaním, vyslovovaním dôvery v žiakove schopnosti, uplatňovanie dôslednej spätnej väzby, sebahodnotenia žiakov, v hodnotení sa zamerať na hodnotenie výkonov žiaka a nie jeho osobnosti, hodnotiť individuálny rozvoj žiaka a nie porovnávať jeho výkony s ostatnými,*
- *uplatňovať v práci pedagogickú požiadavku:
„Ku všetkým žiakom rovnako, ale s každým inak“*
- *poznať a pozitívne ovplyvňovať učebné štýly žiakov podľa prevažujúcich druhov inteligencie,*
- *optimálnym výberom postupov a prostriedkov rozvíjať tvorivosť žiakov, ktorá je najvyššou kognitívnou funkciou a zahŕňa v sebe všetky nižšie funkcie: dobrú percepciu, pamäť, konvergentné myslenie, analýzu, syntézu, induktívne myslenie, abstrahovanie, analogické myslenie,*
- *vytvoriť pre žiakov priaznivú atmosféru pre učebnú činnosť (učiteľ nepodporuje nezdravú súťaživosť, prístupuje k žiakom bez predsudkov, berie do úvahy individuálne schopnosti žiakov, kladie na nich primerané nároky a učiteľova komunikácia so žiakmi vytvára prostredie, ktoré je charakteristické dôverou a spontánnosťou),*
- *spätnú väzbu (overovanie vedomostí) zabezpečiť nestresujúcim spôsobom: oznamovanie termínu, obsahu a kritérií hodnotenia, využívanie formy autotestov, didaktických testov (nielen s pamäťovými úlohami, ale aj úlohami na porozumenie a aplikáciu,*

2. oblasť rozvíjania životných zručností:

- *učivo využívať ako prostriedok na rozvíjanie zručností, ktoré žiak potrebuje k tomu, aby mohol viesť kvalitný uspokojujúci život, vedel rozvíjať sám seba, fungovať v dobrých vzťahoch, dosiahnuť ciele:*
- *rozvíjať intrapersonálne zručnosti: zvládanie emócií, sebareflexia, sebaopoznanie, tvorivosť, pozitívne sebahodnotenie, rozhodovanie,*
- *rozvíjať interpersonálne zručnosti: komunikáciu, aktívne počúvanie, riešenie konfliktov, práca v tíme, zvládanie rovesníckeho tlaku, spolupráca,*
- *rozvíjať komunitné zručnosti: potrebné k občianskemu fungovaniu, komunikácii s inštitúciami a vzťahu k ostatnému okoliu*

3. oblasť efektívneho využívania didaktickej techniky:

- na skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu a dosahovanie cieľov z oblasti tvorivo-humánnej edukácie:
- zvýšiť gramotnosť žiakov v oblasti využívania IKT využívaním odborných učebníc pre I. i II. stupeň (vybavené počítačmi, interaktívnou tabuľou a vhodnými edukačnými softvérmi)
- zefektívniť a zatriktívniť vyučovanie cudzích jazykov využívaním mobilného jazykového laboratória so vzdelávacím programom LANGMaster a jazykového laboratória;

4. oblasť zavádzania novým foriem a metód práce:

- zabezpečiť vzdelávanie pedagógov v oblasti moderných foriem a metód práce prostredníctvom interného vzdelávania i externého, prostredníctvom alokovaného pracoviska MPC v Banskej Bystrici
- postupne zavádzať prvky epochového (blokového) vyučovania (vybranému obsahu učiva sa venuje pozornosť dve hodiny v jednom bloku, čo umožní učiteľovi a žiakom lepšie sa sústrediť na preberaný obsah učiva, učiteľ môže uplatniť také metodické postupy, ktoré nie je možné z časového hľadiska realizovať na klasickej vyučovacej hodine)
- v rámci inovácie výchovno-vzdelávacieho procesu zavádzať systém „mastery learning“ – dosiahnutie cieľa prostredníctvom prispôsobenia vyučovacích metód, foriem a času, ktoré sú prispôsobené individuálnym potrebám žiaka
- venovať pozornosť mozgovokompatibilnému učeniu (brain-based learning) – minimum monologického výkladu učiteľa, ale preferovanie aktivít žiakov, učenie pokusom a omylom, t. j. metódy na rozvoj tvorivého myslenia v spojení s kooperatívnym vyučovaním
- zavádzať projektové vyučovanie s realizáciou školského projektu: vytvorenie regionálnej učebne „Naj – z nášho regiónu“ prostredníctvom spoznávania regiónu i mikroregiónu na vyučovacích hodinách dejepisu, geografia, biológia, slovenský jazyk.

2. Zameranie školy a stupeň vzdelania

V projekte Milénium sa uvádza, že „ideálom výchovy a vzdelávania by mal byť dobrý (čestný, charakterný), múdry (vzdelaný, tvorivý), aktívny (samostatný, pracovitý, iniciatívny) a šťastný (vyrovnaný, zdravý) človek.“

Zameraním školy a uplatňovaním jednotlivých pedagogických stratégií sa chceme priblížiť k ideálu výchovy a vzdelávania. V pedagogickej práci uskutočňujeme zmeny, aby sme reagovali na potreby spoločnosti, rodičov, žiakov. Meníme tradičné encyklopedické vyučovanie na tvorivo-humánnu výchovu a vzdelávanie. Uplatňujeme stratégie, ktorými humanizujeme vzťah učiteľ – žiak, rozvíjame osobnosť žiaka (jeho poznávacie i mimopoznávacie funkcie).

Z analýzy vyplývajú základné činnosti, ktoré vieme robiť, i hodnotový systém školy:

a) edukačný proces a práca s triednym spoločenstvom:

- vyučovanie anglického jazyka od 1. ročníka,
- vyučovanie druhého cudzieho jazyka: nemecký jazyk, ruský jazyk, francúzsky jazyk,
- využívanie učiva ako prostriedku na celostný rozvoj žiaka podľa programu tvorivo – humanistickej výchovy M. a M. Zelinovcov, programu prosociálnosti R. Olivara a podľa personalizovanej výučby B. Kosovej,
- integrácia žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- práca školského psychológa,
- práca triedneho spoločenstva ako špecifického výchovného prostredia určeného na sebaopoznanie a sebareguláciu žiakov a učiteľa,
- rozvoj životných zručností (aktívne počúvanie, sebareflexia, riešenie konfliktov),
- humanizácia vzťahu učiteľ – žiak (len dvaja učitelia boli podľa posledného pozorovania stredne direktívni),
- oznamovanie termínu, obsahu a kritérií overovania vedomostí,
- odstraňovanie subjektívneho hodnotenia žiakov učiteľom (používanie didaktických testov s úlohami rôznych úrovní – pamäť, porozumenie, aplikácia),
- hodnotenie konkrétnych činov žiaka a nie jeho osobnosti (v jednom hodnotiacom období môže žiak dostať výchovné opatrenie, ale aj pochvalu),
- rozvíjanie talentu žiakov (zapájanie do rôznych súťaží, organizovanie záujmových útvarov),
- spolupráca so Súkromnou umeleckou školou Qou Vadis v rozvíjaní talentu žiakov,
- vyučovanie prostredníctvom IKT (veľmi dobré technické vybavenie odborných PC učební),
- rôzne formy edukácie (okrem vyučovacej hodiny rôzne exkurzie, výchovné koncerty, besedy, návšteva kultúrnych podujatí, tvorivé dielne, projektové vyučovanie, pracovné vyučovanie – rozvíjanie manuálnych zručností žiakov),
- estetizácia prostredia (interiéru i exteriéru školy)

b) mimovyučovacia činnosť:

- pravidelná záujmová činnosť (šport, IKT, cudzí jazyk, umenie),
- pravidelné a príležitostné mimovyučovacie aktivity a zachovávanie tradícií školy,
- možnosť využívania športového areálu TJ v bezprostrednej blízkosti školy.

Všetkými uvedenými vyučovacími i mimovyučovacími prostriedkami rozvíjame osobnosť žiaka (jeho poznávacie funkcie – vnímanie, pamäť, porozumenie, analýzu, syntézu, hodnotiace myslenie i tvorivé myslenie, i mimopoznávacie funkcie – emocionalizáciu, motiváciu, axiologizáciu, socializáciu a kreativizáciu).

c) *hodnotový systém:*

Zostavený je na základe zoznamu prejavov akceptovateľného správania (prejavov správania, ktoré sa na našej škole oceňujú):

- **kooperácia:** spolupráca učiteľov pri dosahovaní cieľov školy, zostavovaní plánov, v edukačnom procese presadzujeme spoluprácu žiakov nie ich súťaženie medzi sebou (podporuje sa len súťaženie žiaka so sebou samým),
- **otvorená komunikácia:** vypočutie názorov, návrhov, následné prerokovanie, výmena skúseností medzi kolegami, žiaci majú možnosť na vyučovaní klásť otázky, prostredníctvom žiackeho parlamentu dávajú námety, podnety na mimovyučovacie aktivity,
- **dôslednosť:** pri dodržiavaní dohodnutých pravidiel. Žiaci sú presne informovaní o svojich právach a povinnostiach. Dôslednosť uplatňujeme aj pri spätnej väzbe na vyučovaní, vedenie po pedagogickom pozorovaní i po uskutočnení mimovyučovacích aktivít,
- **individuálny prístup k žiakovi:** učitelia uznávajú jedinečnosť každého žiaka s jeho silnými i slabými stránkami. Ich úlohou je silné stránky ďalej rozvíjať, rešpektovať pracovné tempo žiakov, uplatňovať personalizovanú výučbu. Učiteľ nekritizuje chyby žiakov, ale dáva druhú šancu, motivuje, povzbudzuje. Uplatňuje pedagogický princíp: „Ku všetkým žiakom rovnako, ale s každým inak.“
- **sebarealizácia:** na vyučovacích hodinách uplatňujeme aktívne učenie sa žiakov, žiaci preberajú zodpovednosť za svoje učenie sa. Učitelia prostredníctvom kariérových pozícií,
- **prosociálnosť:** učiteľ je vzorom prosociálneho správania. Oceňujeme také prejavy správania ako sú empatia, kreativita a iniciatíva, pomoc. Dôraz kladieme na prvky, ktoré podporujú pozitívny vývoj osobnosti (ochota a schopnosť prijať a pochopiť druhých a urobiť niečo pre druhých aj vtedy, keď nemáme z toho priamy prospech). Na vyučovaní rozvíjame komunikáciu žiakov, vyjadrovanie pocitov, názorov, uznávanie dôstojnosti a hodnoty seba a ostatných ľudí,
- **spolurozhodovanie:** žiakov aktívne zapájame do vytvárania pravidiel, navrhujú formy práce, spolu s vyučujúcimi sa dohodnú na termíne overovania vedomostí. Vedenie školy uplatňuje princíp, pri ktorom sa kompetencie dostávajú na najnižší možný stupeň pri zachovaní účinnosti a účelnosti,
- **vzdelávanie:** dôraz na ďalšie vzdelávanie učiteľov, nové poznatky sa využívajú v praxi, aby sa prekonávala stereotypnosť v uplatňovaných metódach a formách výchovno-vzdelávacieho procesu.

Pri hodnotení pedagogickej činnosti na našej škole uplatňujeme dva spôsoby pozorovania:

- tzv. pozorovací systém, ktorý má vypracovanú analytickú schému pozorovania (napr. Flandersov systém pozorovania vyučovania. Pomocou analytickej schémy možno pozorovať mieru direktivity – indirektivity učiteľa, mieru rozvíjania poznávacích funkcií, motiváciu žiakov pomocou akceptujúcich a odmietajúcich výpovedí učiteľa k žiakom),
- výpovede žiakov – rôzne dotazníky, postojové a posudzovacie škály (napr. Learyho model medziosobnostnej činnosti – zistenie interpersonálnych vzťahov učiteľ – žiak, dotazník sociálnej klímy v triede – pozorovanie spôsobov komunikácie učiteľ – žiak)

Súčasná situácia nášho edukačného procesu na základe pozorovaní a SW – analýzy (silné a slabé stránky):

- učitelia používajú také stratégie, aby podporovali aktívne učenie sa žiakov, ale ešte stále vstupujú do procesu svojím monologickým výkladom.

Návrh na zmenu: vo vyučovaní uplatňovať metódy, ktoré aktivizujú žiakov, najmä metódy rozvoja kritického a tvorivého myslenia.

- žiaci si učivo osvojujú po krokoch s následnou spätnou väzbou pri prvotnom i druhotnom precvičovaní, pri ktorom učitelia dávajú otázky na rozvoj nižšieho poznávania.

Návrh na zmenu: precvičovanie a overovanie učiva realizovať prostredníctvom autotestov a didaktických testov, preferovať sebahodnotenie žiakov.

- úlohami a otázkami učitelia rozvíjajú najmä nižšie poznávacie funkcie (vnímanie, pamäť) i vyššie poznávacie funkcie (konvergentné a hodnotiace myslenie), ojedinele úlohy na rozvoj divergentného myslenia.

Návrh na zmenu: zefektívnenie prípravy na vyučovanie, ďalšie vzdelávanie pedagógov zamerať na rozvoj divergentného myslenia žiakov.

- hodnotenie činnosti žiakov prebieha v prevažnej miere krátkymi jednoslovnými výpoveďami učiteľov, v malej miere sa prejavuje povzbudzovanie žiakov a vyjadrovanie dôvery.

Návrh na zmenu: v spolupráci so školským psychológom sa zamerať na analýzu vlastných vyučovacích hodín (audio nahrávky) na zlepšenie akceptácie a pozitívneho hodnotenia žiakov.

- v interpersonálnych vzťahoch sa učitelia prejavujú ako vodcovské typy, ktorí sú ochotní pomôcť, poradiť, ale sú prísni a napomínajúci.

Návrh na zmenu: na vyučovaní uplatňovať zásady humanisticky orientovaného vyučovacieho procesu (podporovanie žiackej sebadôvery, rešpektovanie jedinečnosti žiaka, uprednostňovanie pozitívnej motivácie, stimulácia k tvorivosti, samostatnosti, tolerovanie odlišných názorov, kultivácia sociálnych vzťahov, emocionalizácia vyučovania)

Stupeň vzdelania: ISCED 1

3. Profil absolventa

Absolvent primárneho vzdelávania má osvojené tieto kľúčové kompetencie (spôsobilosti):

- **kompetencia k celoživotnému učeniu sa:**
  - prijímať potrebu učenia sa ako prostriedku na sebarealizáciu a osobného rozvoja,
  - uplatňovať rôzne stratégie učenia sa,
  - kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj,
  - kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si svoje ďalšie rozvojové možnosti;
- **sociálno-komunikačné kompetencie:**
  - aplikovať všetky dostupné formy komunikácie, má adekvátny ústny a písomný prejav zodpovedajúci situácii a účelu komunikácie,
  - efektívne spracovať dostupné informačno-komunikačné technológie rešpektujúc autorské práva,
  - prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti,
  - primerane komunikovať v materinskom jazyku a v cudzom jazyku,
  - uplatňovať formy komunikácie, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností;
- **kompetencia uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky**
  - riešiť praktické problémy v každodenných situáciách použitím základných matematických operácií,
  - riešiť praktické problémy v každodenných situáciách použitím prírodovedných poznatkov,
- **kompetencia v oblasti informačných a komunikačných technológií:**
  - aplikovať a demonštrovať základné osvojené zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja,
  - používať základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
  - písať a kresliť prostredníctvom IKT
  - komunikovať prostredníctvom elektronických médií
  - využívať IKT pri vzdelávaní
  - je schopný nahrávať a prehrávať zvuky a videá,
  - popisovať riziká spojené s použitím internetu a mobilných telefónov;
- **kompetencia riešiť problémy:**
  - hľadať a použiť rôzne informácie pri riešení problémov,
  - skúšať viaceré možnosti riešenia problému
  - overovať správnosť riešenia,
  - aplikovať osvedčené postupy,

- spolupracovať v skupine,
- podieľať sa na vytváraní triednych pravidiel a dodržiavať ich,
- **občianske kompetencie:**
  - rešpektovať vkus iných ľudí,
  - uvedomovať si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva,
  - identifikovať zvyklosti, tradície ľudoví odev v obci a regióne,
  - identifikovať historické remeslá z regiónu formou zážitkového učenia a tvorivých dielní,
  - identifikovať prírodné zaujímavosti, kultúrno-historické pamiatky, významné osobnosti svojho regiónu,
  - uvedomovať si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných,
  - rešpektovať kultúrnu a etnickú rôznorodosť,
  - aktívne podporovať udržateľnosť kvality životného prostredia,
  - dokáže spolupracovať s organizáciami mikroregiónu a tvorivo navrhuje riešenia na zlepšenie kvality života v mikroregióne;
- **kompetencie sociálne a personálne**
  - dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu (sebapoznanie, sebahodnotenie),
  - je schopný hodnotiť svoju úlohu v škole, v rodine, v spoločnosti,
  - vie si stanoviť ciele v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,
  - osvojil si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine – uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispieť k dosiahnutiu spoločných cieľov,
  - dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania, je schopný sebareflexie a sebaregulácie,
  - je schopný vytvárať dobré medziľudské vzťahy;
- **kompetencie pracovné:**
  - stanoviť ciele, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov,
  - flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny,
- **kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry:**
  - vyjadrovať sa prostredníctvom vyjadrovacích prostriedkov výtvarného a hudobného umenia,
  - vyjadriť svoj názor na práce iných autorov
  - prezentovať vlastnú tvorbu
  - rešpektovať umenie a kultúrne historické tradície,
  - identifikovať zvyky a tradície svojho regiónu, slovesné a hudobné umenie regiónu,
  - aplikovať pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
  - správať sa kultúrovane, primerane okolnostiam a situáciám,
  - tolerovať, byť empatický k prejavom iných kultúr.

4. Pedagogické stratégie

Metódy a formy práce sú prostriedkom na motiváciu a aktivizáciu žiakov na vyučovaní. Na dosiahnutie cieľov edukácie uplatníme rôzne formy vyučovacej i mimovyučovacej činnosti.

Podľa zdroja poznatkov budeme využívať metódy:

- *slovné metódy* (zdroj informácií je hovorené a písané slovo): výklad, rozhovor, beseda, práca s knihou;
- *názorné metódy* (zdroj poznania je živé nazeranie): demonštrovanie, pozorovanie, exkurzia;
- *praktické metódy* (zdroj poznania je aktívna činnosť): laboratórne práce, písomné práce, grafické práce.

Podľa charakteru poznávacej činnosti žiakov a jej riadenia učiteľom budeme uplatňovať metódy:

- *informačno-receptívna*: výklad, prednáška, demonštrovanie, práca s knihou.
- *reproduktívna*: konkretizovaná na vyučovaní najmä metódami: metóda riešenia úloh, metódy rozhovoru;
- *problémový výklad*: konkretizovaný metódami: výklad, prednáška často spojená s metódou demonštrovania a pozorovania;
- *heuristická metóda* (objavovanie nových poznatkov riešením jednotlivých častí úlohy);
- *výskumná metóda*: konkretizovaná na vyučovacích hodinách prostredníctvom metódy riešenia úloh a metódou práce s knihou.

Metódy z hľadiska logiky:

- *analyticko-syntetická metóda*;
- *induktívna metóda*;
- *deduktívna metóda*;
- *porovnávací metóda*.

Zameriavať sa budeme najmä na rozvoj tvorivého a kritického myslenia žiakov uplatňovaním moderných stratégií, ktoré motivujú a aktivizujú žiakov k činnosti:

Metódy rozvoja kritického myslenia:

- *sokratovská metóda* (*sokratovský rozhovor* (žiakov núti hlbšie sa zamýšľať nad problémom, hľadať argumenty)
- *metóda kladenia otázok* (zhrňujúce, analytické, hypotetické, hodnotiace)
- *prípadové štúdie* (*situačná metóda*),
- *EUR* (stratégia učenia a myslenia – evokácia: rozhovor pred čítaním textu, uvedomenie si významu: tiché čítanie s využitím interaktívneho znakového systému pre efektívne čítanie, reflexia: rozhovor po čítaní),
- *písomné práce – eseje*: núti žiakov byť aktívni, myslieť samostatne, nezávisle; dôležitá je aj následná prezentácia práce pred spolužiakmi

Metódy rozvoja tvorivého myslenia:

- *DITOR* (definuj problém, informuj sa o probléme, tvor nápady, riešenia, hypotézy, ohodnoť nápady, hypotézy),
- *stratégia podnetných otázok*,
- *brainstorming* (s dodržiavaním pravidiel: zákaz kritiky, uvoľnenie fantázie, čo najväčší počet nápadov, vzájomná inšpirácia, úplná rovnosť účastníkov),
- *phillips 66* (skupina zložená zo šiestich členov : 1 vedúci a 5 členov, ktorá rieši problém 6 minút,
- *synektika*: spájanie, asociácia prvkov (v myšlienkach, predstavách), ktoré zdanlivo vôbec nesúvisia – maximálne uvoľnenie fantázie človeka.

Organizačné formy vyučovania:

- *vyučovacia hodina* zameraná na aktívnu prácu žiakov, učiteľ plní úlohu facilitátora, ktorú usmerňuje činnosť žiakov,
- *individuálna práca žiakov*,
- *kooperatívne vyučovanie*: práca v skupine rozvíja zručnosti a postoje (plánovanie práce, delba práce, hodnotenie, vzájomná pomoc, spolupráca, komunikácia, zodpovednosť, tolerancia, váženie si cudzej práce, nenásilné riešenie konfliktov),
- *projektové vyučovanie*
- *epochové (blokové) vyučovanie*
- *exkurzie, kurzy, tvorivé dielne*

5. Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami

Škola vytvára podmienky na vzdelávanie aj individuálne začlenených žiakov, a to najmä žiakov:

a) so zdravotným znevýhodnením:

- mentálny postih, narušená komunikačná zručnosť, vývinové poruchy učenia, telesný postih (nie žiaci imobilní, škole chýba bezbariérový prístup),
- žiakom sa individuálne venuje školský psychológ a pedagóg, ktorý s nimi pracuje jednotlivo podľa individuálneho rozvrhu,
- žiaci majú vypracovaný individuálny výchovno-vzdelávací program,
- individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva učiteľ poverený starostlivosťou o IZŽ v spolupráci s výchovným poradcom, školským psychológom a jednotlivými vyučujúcimi, vychádzajúc zo záverov a odporúčaní poradenského zariadenia,
- výchovný poradca, triedni učitelia, školský psychológ spolupracujú s poradenským zariadením (CPPP a ČŠPP vo Zvolene),
- škola má dostatočné vybavenie učebnicami a pracovnými zošitmi, ktoré potrebujú najmä žiaci s mentálnym postihom (každý rok sa učebnicový fond dopĺňa prostredníctvom objednávok),
- pri hodnotení a klasifikácii žiakov so ŠVVP postupujeme podľa aktuálnych metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov s prihliadnutím na stupeň žiakovho postihnutia.

Žiak nemôže opakovať ročník, ak sú jeho nedostatočné vedomosti zapríčinené stupňom jeho postihnúť.

b) s nadaním:

- spolupráca vyučujúcich so školským psychológom, ktorý odporučí vhodné stratégie na rozvoj talentu žiakov,
- vyučujúci formou diferencovanej práce podporujú rozvoj talentu žiakov na vyučovacích hodinách,
- zapájanie žiakov do predmetových olympiád, rôznych súťaží a iných mimovyučovacích aktivít.

6. Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy sú začlenené do jednotlivých predmetov podľa svojho obsahu a uvedené sú v učebných osnovách a v tematických výchovno-vzdelávacích plánoch:

a) multikultúrna výchova:

Cieľom je výchovné pôsobenie zamerané na rozvoj chápania iných kultúr ako aj na rozvoj medziľudskej tolerancie. Predpokladaným výstupom je žiak, ktorý pozná aj iné kultúry, ich históriu, zvyky, tradície, akceptuje ju.

Je začlenená do predmetov: *vlastiveda, prírodoveda, etická výchova, anglický jazyk, výtvarná výchova, hudobná výchova.*

Bude sa realizovať prostredníctvom stretnutí s ľuďmi iných kultúr, ktorý žijú na území Slovenska, prípadne formou besied s cestovateľmi, ktorí v zahraničí pobudli dlhší čas, vyhľadávaním a štúdiom informácií na internete.

b) mediálna výchova

Cieľom tejto prierezovej témy je rozvinúť:

- viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovali a selektovane využívali médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie, najmä výchovno-vzdelávaciu a mravnú.

Je začlenená do *všetkých predmetov.*

c) osobnostný a sociálny rozvoj

Cieľom je rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebazvedávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pomáhať žiakom získavať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu, podporovať svojím obsahom prevenciu šikanovania, agresivity, užívania návykových látok.

Je začlenená do *všetkých predmetov, najmä: etická výchova.*

d) environmentálna výchova

Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi.

Je začlenená do predmetov: *vlastiveda, prírodoveda, etická výchova, slovenský jazyk a literatúra, výtvarná výchova.*

Beseda o recyklácii odpadov.

e) dopravná výchova

Úlohou dopravnej výchovy je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov – pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel.

Realizácia formou kurzu s miestnou políciou (dve stretnutia počas školského roka – 1. a 2. polrok), návšteva dopravného ihriska alebo zabezpečenie mobilného dopravného ihriska (jarné mesiace: apríl – máj).

f) ochrana života a zdravia

Integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu človeka a jeho zdravie v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Realizácia formou kurzu: október, jún v spolupráci s SČK a DHZ

g) tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Cieľom je, aby žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce naučili sa riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedeli si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu, overiť ju. Začlenenie do všetkých predmetov.

h) regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

Cieľom je vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, staviteľstva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov. Prostredníctvom edukačnej činnosti žiaci získavajú potrebné informácie o svojej obci, jej kultúre, histórii a zvykoch. Začlenenie do všetkých predmetov.

III. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia

Vnútorý systém hodnotenia kvality zameriame na 3 oblasti:

1. Hodnotenie žiakov
2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov

3. Hodnotenie školy

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Hodnotenie žiaka je nevyhnutná súčasť edukačného procesu, ktorá má informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu.

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je aj povzbudenie a vyjadrenie dôvery, poskytnutie návodu ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov budeme vychádzať z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu.

Zásady hodnotenia:

- v procese hodnotenia učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektuje práva dieťaťa a humánne sa správa voči žiakovi. Pri priebežnom hodnotení učiteľ zohľadňuje vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliada na jeho momentálnu psychickú a fyzickú disponovanosť. Pri celkovom hodnotení objektívne hodnotí kvalitu vedomostí, zručností a návykov.
- predmetom hodnotenia v edukačnom procese sú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol vo vyučovacích predmetoch v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku. Hodnotenie slúži ako prostriedok pozitívnej podpory zdravého rozvoja osobnosti žiaka.
- prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovať žiakov na úspešných a neúspešných,
- pri hodnotení nepodporovať súťaživosť medzi žiakmi, žiak súťaží len sám so sebou (hodnotíme len jeho vývoj),
- okrem získaných vedomostí a zručností hodnotíme aj osobnostný rozvoj žiaka,
- budeme odlišovať hodnotenie vedomostí, zručností a spôsobilostí od hodnotenia správania,
- hodnotenie podľa stanovených kritérií, o ktorých je žiak informovaný pred hodnotením
- zameriame sa na sebahodnotenie žiakov : čo som sa naučil, v čom som sa zdokonalil, kde sú moje rezervy.

Kritériá hodnotenia:

Na kontrolu a hodnotenie žiakov sa odporúčajú postupy na zabezpečenie korektného a objektívneho hodnotenia. Aplikuje sa:

- Individuálny prístup v hodnotení
- Pozitívna orientácia hodnotenia
- Tendencia k sebahodnoteniu
- Otvorenosť hodnotenia
- Sústavnosť a variabilnosť foriem hodnotenia

Hodnotenie:

- Priebežné – ústne a slovné hodnotenie
- Záverečné – slovné hodnotenie - záverečné hodnotenie žiaka je vyjadrené na vysvedčení slovným hodnotením, kde sa výsledky vyjadrujú slovne štyrmi stupňami – veľmi dobré výsledky, dobré výsledky, uspokojivé výsledky, neuspokojivé výsledky.

Formy hodnotenia:

- Formatívne hodnotenie – spätná väzba od žiakov, odhalenie, diagnostikovanie nedostatkov, ťažkostí v procese učenia sa žiaka, snaha odstrániť, poukázať na ne aby sa zefektívnila učebná činnosť žiaka – využíva sa aj portfólio so súborom vlastných prác žiaka, prezentácia svojej práce pred spolužiakmi; na základe ústnej odpovede, písomných cvičení na opakovanie učiva;
- Sumatívne hodnotenie – určenie výsledkov procesu učenia sa žiaka, úroveň jeho vedomostí, zručností, postojov, je spojené so slovným hodnotením; uznaním, pochvalou – ústnou, písomnou; odmenou (diplom, ocenenie); symbolické hodnotenie (pečiatky, nálepky);
- Autentické hodnotenie – spojené s daltonskými dňami, prípravou a podieľaním sa na mimoškolských akciách, súťažiach – riešením praktických úloh; samostatným riešením problémových úloh, tvorivých úloh;
- Formálne hodnotenie – záverečné; žiaci sú naň vopred upozornení;
- Neformálne hodnotenie – pozorovanie bežnej činnosti a aktivity žiakov na hodine, výsledkom môže byť slovné hodnotenie; uznanie, pochvala – ústna, písomná; odmena (diplom, ocenenie); symbolické hodnotenie (pečiatky, nálepky).

Hodnotenie žiakov v rámci vzdelávania budeme vykonávať podľa úrovne dosiahnutých výsledkov : **kombináciou klasifikácie a slovného hodnotenia**

Prospech žiakov v predmetoch od 2. ročníka: slovenský jazyk a literatúra, cudzí jazyk, vlastiveda, prírodoveda, matematika budeme klasifikovať stupňami:

- 1 – výborný,**
- 2 – chváľitebný**
- 3 – dobrý**
- 4 – dostatočný**
- 5 – nedostatočný**

Ostatné predmety:

v 1. ročníku to platí pre všetky predmety, od 2. ročníka ide o predmety: informatická výchova, výtvarná výchova, pracovné vyučovanie, hudobná výchova, telesná výchova budeme hodnotiť slovne - hodnotiace zápisy v žiackych knižkách minimálne 4x ročne, na vysvedčení a v katalógovom liste **absolvoval/neabsolvoval:**

- *absolvoval*, ak sa žiak aktívne zúčastňoval vyučovacieho procesu daného predmetu alebo ak bol žiak prítomný na vyučovacej hodine, aj keď zo závažných objektívnych dôvodov nepracoval,

- *neabsolvoval*, ak žiak zo závažných dôvodov nemohol vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti a preto sa vyučovacieho predmetu ospravedlnene nezúčastňoval, jeho celkové hodnotenie je *prospel*, ak žiak na vyučovacej hodine nepracoval, nevie uplatniť svoje vedomosti a zručnosti ani na podnet učiteľa, celkové hodnotenie takéhoto žiaka je *neprospel*.

Predmety etická výchova a náboženská výchova sa neklasifikuje. Na vysvedčení a v triednom výkaze alebo katalógovom liste sa uvádza: **absolvoval (a)/neabsolvoval (a)**.

Správanie žiaka sa klasifikuje týmito stupňami:

- 1 – veľmi dobré,**
- 2 – uspokojivé,**
- 3 – menej uspokojivé,**
- 4 – neuspokojivé.**

Stupeň 1 (veľmi dobré): ak žiak dodržiava pravidlá a ustanovenia školského poriadku a len ojedinele sa dopúšťa menej závažných previnení.

Stupeň 2 (menej uspokojivé): ak žiak porušuje jednotlivé pravidlá školského poriadku, je prístupný výchovnému pôsobeniu a usiluje sa svoje chyby napraviť.

Stupeň 3 (menej uspokojivé): ak žiak závažne porušuje pravidlá správania a školský poriadok alebo sa dopúšťa ďalších previnení.

Stupeň 4 (neuspokojivé): ak žiak sústavne porušuje pravidlá správania a školský poriadok, zámerne narúša korektné vzťahy medzi spolužiakmi a závažnými previneniami ohrozuje ostatných spolužiakov a zamestnancov školy.

Pravidlá hodnotenia správania a udeľovania výchovných opatrení sú podrobne rozpracované vo Vnútornom poriadku školy pre žiakov.

Celkové hodnotenie žiaka na konci prvého a druhého polroku bude:

- **prospel (a) s vyznamenaním (PV):** ani v jednom klasifikovanom predmete nemá prospech horší ako chválitebný, priemerný stupeň prospechu z predmetov nemá horší ako 1,5 a jeho správanie je veľmi dobré.

- **prospel (a) veľmi dobre (PVD):** ani v jednom klasifikovanom predmete nemá prospech horší ako dobrý, priemerný stupeň prospechu z predmetov nemá horší ako 2,00 a jeho správanie je veľmi dobré,

- **prospel (a):** nemá stupeň prospechu nedostatočný ani v jednom klasifikovanom predmete,

- **neprospel (a)**: má z niektorého klasifikovaného predmetu aj po opravnej skúške stupeň nedostatočný.

Celkové hodnotenie a klasifikácia žiaka sa prerokuje a odsúhlasí v pedagogickej rade školy.

Získavanie podkladov na hodnotenie:

Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získava učiteľ najmä týmito metódami, formami a prostriedkami:

- sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka,
- sústavným sledovaním výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- rôznymi druhmi skúšok (písomné, ústne, grafické, praktické, pohybové) a didaktickými testami,
- analýzou výsledkov rôznych činností žiaka,
- konzultáciami s ostatnými pedagogickými zamestnancami a podľa potreby s odbornými zamestnancami zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, so školským psychológom, so všeobecným lekárom pre deti a dorast, najmä u žiaka s trvalejšími psychickými a zdravotnými ťažkosťami a poruchami,
- rozhovormi so žiakmi a so zákonným zástupcom žiaka.

Známka	Diktáty – počet chýb	Písomné práce, testy - %
1	0 – 2	100 – 89
2	3 – 4	88 – 76
3	5 – 7	75 – 63
4	8 – 10	62 – 50
5	11 - viac	49 – 0

2. Vnútny systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Na hodnotenie pedagogických zamestnancov je vypracovaný bodový systém: Kritériá hodnotenia (príloha vnútorného platového predpisu), ktoré sú zamerané na:

- výchovno-vzdelávací proces,
- aktivita v podporných edukačných činnostiach,
- dodržiavanie pracovno-právnych predpisov, dôsledné plnenie termínovaných úloh.

Body sa budú pridelovať na základe:

- pedagogického pozorovania prostredníctvom ročného plánu vnútroškolskej kontroly (príloha Plánu školy),

- kvantita a kvalita podporných edukačných činností (záznamy o činnosti, ktoré si vedú učitelia a vedenie školy dopĺňa a prehodnocuje),
- hodnotenie učiteľa žiakmi prostredníctvom dotazníkov zameraných na mieru motivačného pôsobenia učiteľa na vyučovaní – dotazník MPU, dotazník AUS – vytváranie podmienok pre aktívne učenie sa žiakov.

Do hodnotenia začleníme aj sebahodnotenie učiteľov prostredníctvom autodiagnostických dotazníkov:

- *humanistická koncepcia vyučovania* – učiteľom pomôže orientačne zistiť do akej miery uplatňujú vo vyučovacom procese humanistickú koncepciu alebo zostávajú pri tradičnom spôsobe vyučovania,
- *tvorivosť v práci učiteľa* – učiteľovi pomôže orientačne zistiť mieru tvorivosti v jeho učiteľskej práci,
- *tvorivé klíma na pracovisku* – pomôže orientačne zistiť mieru tvorivej klímy (atmosféry a sociálnych vzťahov, ktoré podporujú rozvoj tvorivosti).

Na hodnotenie pedagogických zamestnancov je vypracovaný bodový systém: Kritériá hodnotenia (príloha vnútorného platového predpisu), ktoré sú zamerané na:

- výchovno-vzdelávací proces,
- aktivita v podporných edukačných činnostiach,
- dodržiavanie pracovno-právnych predpisov, dôsledné plnenie termínovaných úloh.

Body sa budú prideľovať na základe

- pedagogického pozorovania prostredníctvom ročného plánu vnútroškolskej kontroly (príloha Plánu školy),
- kvantita a kvalita podporných edukačných činností (záznamy o činnosti, ktoré si vedú učitelia a vedenie školy dopĺňa a prehodnocuje),
- hodnotenie učiteľa žiakmi prostredníctvom dotazníkov zameraných na mieru motivačného pôsobenia učiteľa na vyučovaní – dotazník MPU, dotazník AUS – vytváranie podmienok pre aktívne učenie sa žiakov.

Do hodnotenia začleníme aj sebahodnotenie učiteľov prostredníctvom autodiagnostických dotazníkov:

- *humanistická koncepcia vyučovania* – učiteľom pomôže orientačne zistiť do akej miery uplatňujú vo vyučovacom procese humanistickú koncepciu alebo zostávajú pri tradičnom spôsobe vyučovania,
- *tvorivosť v práci učiteľa* – učiteľovi pomôže orientačne zistiť mieru tvorivosti v jeho učiteľskej práci,
- *tvorivé klíma na pracovisku* – pomôže orientačne zistiť mieru tvorivej klímy (atmosféry a sociálnych vzťahov, ktoré podporujú rozvoj tvorivosti).

3. Hodnotenie školy

Vlastné hodnotenie školy je zamerané na:

- ciele, ktoré si stanovila škola, najmä v koncepčnom pláne rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe a ich reálnosť a stupeň dôležitosti,
- posúdenie toho, ako škola spĺňa ciele, ktoré sú v štátnom vzdelávacom programe,
- oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky, oblasti, v ktorých škola dosahuje slabšie výsledky, včítane návrhov a opatrení.

Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy sú:

- dotazníky pre rodičov,
- dotazníky pre žiakov končiacich nižšie sekundárne vzdelávanie,
- analýza úspešnosti žiakov v externých meraniach, na súťažiach a olympiádach,
- SWOT analýza

Otázky v dotazníkoch zameriame na:

- dostatok informácií o škole,
- spokojnosť s prácou učiteľov, so vzťahom učiteľ – žiak,
- spokojnosť s hodnotením žiakov a klasifikáciou,
- využitím podporných aktivít edukačného procesu (kurzy, výlety, exkurzie, aktivity zamerané na tradície školy),
- hodnotenie vyučovacieho procesu – metódy a formy vyučovania,
- úroveň podpory žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

IV. Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a ostatných zamestnancov

Kontinuálne vzdelávanie ako súčasť celoživotného vzdelávania zabezpečuje u pedagogických a odborných zamestnancov sústavný proces nadobúdania vedomostí, zručností a spôsobilostí s cieľom udržiavať, obnovovať, zdokonaľovať a dopĺňať profesijné kompetencie potrebné na výkon pedagogickej praxe a na výkon odbornej činnosti so zreteľom na premenu tradičnej školy na modernú.

Schopnosť inovovať obsah a metódy výučby, skvalitniť výstupy výchovno-vzdelávacieho procesu je súčasťou práce vedúceho pedagogického zamestnanca.

Ciele kontinuálneho vzdelávania:

- získať nové kompetencie vo využívaní IKT vo vyučovacom procese, v práci triedneho učiteľa,
- zabezpečiť kvalifikovanosť pedagógov na vyučovanie cudzieho jazyka,
- prehĺbenie a inovovanie zručností v oblasti rozvíjania čitateľskej gramotnosti,
- zavádzanie inovatívnych foriem a metód do edukačného procesu.

Vedenie školy považuje za hlavnú úlohu zabezpečiť:

- uvádzanie začínajúcich učiteľov do pedagogickej praxe,

- prípravu pedagogických zamestnancov na zvyšovanie si svojich kompetencií hlavne jazykových spôsobilostí, schopností efektívne pracovať s IKT,
- priebežné vzdelávanie pedagogických zamestnancov o školskom vzdelávacom programe a o jeho dopĺňaní,
- motivovanie pedagogických zamestnancov pre neustále sebavzdelávanie, vzdelávanie, zdokonaľovanie profesijnej spôsobilosti,
- zdokonaľovanie osobnostných vlastností pedagogických zamestnancov, spôsobilosti pre tvorbu efektívnych vzťahov, riešenie konfliktov, komunikáciu a pod.,
- sprostredkovanie pedagogickým pracovníkom najnovšie poznatky (inovácie) z metodiky vyučovania jednotlivých predmetov, pedagogiky,
- prípravu pedagogických zamestnancov na získanie prvej a druhej atestácie.

Podľa skúseností z predchádzajúcich školských rokov bude vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov prebiehať trojakým spôsobom:

- externé vzdelávanie: akreditované vzdelávacie programy, odborné semináre (so súhlasom riaditeľa školy);
- interné vzdelávanie: v rámci MZ, PK podľa individuálnych potrieb a požiadaviek pedagógov; zúčastňujú sa ich všetci pedagogickí zamestnanci (vedú ich učitelia, ktorí sa zúčastňujú externých vzdelávaní),
- individuálne vzdelávanie: všetci pedagogickí a odborní zamestnanci (vzdelávanie v oblasti novej legislatívy, odbornej literatúry zameranej na plnenie výchovno-vzdelávacích cieľov).

Školský učebný plán pre primárne vzdelávanie – ISCED 1

Vzdelávacia oblasť	Predmet	1. roč.		2. roč.		3. roč.		4. roč.	
		št.	šk.	št.	šk.	št.	šk.	št.	šk.
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	8	1	6	2	6	1	6	1
	Tvorivé písanie	-	-	-	-	-	1	-	1
	Anglický jazyk	-	1	-	2	3	-	3	-
Príroda a spoločnosť	Prírodoveda	-	2	1	-	1	1	1	1
	Vlastiveda	-	-	1	-	1	-	1	1
Človek a hodnoty	Etická Náboženská výchova	1	-	1	-	1	-	1	-
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	-	4	-	3	1	3	1
	Informatická výchova	-	-	1	-	1	-	1	-
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	-	-	-	-	-	-	1	-
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	-
	Hudobná vých.	1	-	1	-	1	-	1	-
Zdravie a pohyb	Telesná výchova	2	-	2	-	2	-	2	-
SPOLU		17	5	18	5	20	5	21	5

Poznámky k učebnému plánu:

- 1. Anglický jazyk** sa vyučuje v skupinách s maximálnym počtom 17 žiakov. Skupiny možno vytvárať aj zo žiakov rôznych tried toho istého ročníka aj podľa dosahovaných výsledkov.
- 2. Informatická výchova** sa vyučuje v skupinách s maximálnym počtom 12 žiakov. Skupiny možno vytvárať aj zo žiakov rôznych tried toho istého ročníka.
- 3. Etická a náboženská výchova** sa vyučujú v skupinách s maximálnym počtom 20 žiakov. Skupiny možno vytvárať z rôznych tried toho istého ročníka. Ak by počet žiakov v skupine klesol pod 12, možno do skupín spájať aj žiakov rôznych ročníkov.

DODATOK č. 1 (zmena schválená na pedagogickej rade dňa 18.4.2011)

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Hodnotenie žiakov v rámci vzdelávania budeme vykonávať podľa úrovne dosiahnutých výsledkov : **kombináciou klasifikácie a slovného hodnotenia**

- 1. ročník:** všetky predmety, okrem etickej výchovy sa budú hodnotiť slovne stupňami: dosiahol veľmi dobré výsledky, dosiahol dobré výsledky, dosiahol uspokojivé výsledky, dosiahol neuspokojivé výsledky. Etická výchova sa neklasifikuje. Na vysvedčení a v triednom výkaze sa uvádza: absolvoval(-a)/neabsolvoval(-a).

- 2. - 3. ročník:** prospech v predmetoch: slovenský jazyk, anglický jazyk, prírodoveda, vlastiveda, matematika sa bude klasifikovať stupňami 1 – 5; tvorivé písanie, informatická výchova, výtvarná výchova, hudobná výchova, telesná výchova a náboženská výchova sa bude hodnotiť slovne stupňami: dosiahol veľmi dobré výsledky, dosiahol dobré výsledky, dosiahol uspokojivé výsledky, dosiahol neuspokojivé výsledky. Etická výchova sa neklasifikuje. Na vysvedčení a v triednom výkaze sa uvádza: absolvoval(-a)/neabsolvoval(-a).

- 4. ročník:** prospech v jednotlivých predmetoch okrem etickej výchovy sa bude klasifikovať stupňami 1 – 5.
Etická výchova sa neklasifikuje. Na vysvedčení a v triednom výkaze sa uvádza: absolvoval(-a)/neabsolvoval(-a).

DODATOK č. 2 (zmena schválená na pedagogickej rade dňa 15. novembra 2012)

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Klasifikácia písomných prác v jednotlivých predmetoch (percentuálna stupnica)

Známka	Písomné práce, testy – počet percent
výborný	100 – 90 %
chválitebný	89 – 75 %
dobrý	74 – 50 %
dostatočný	49 – 35 %
nedostatočný	34 - 0 %

DODATOK č. 3 (zmena schválená na pedagogickej rade dňa 24. septembra 2014)

1. Doplnok prierezovej témy **Finančná gramotnosť**

FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ (FIG)

Prierezová téma

Východiskovým dokumentom pre zapracovanie finančnej gramotnosti do školských vzdelávacích programov a do vyučovania je Národný štandard finančnej gramotnosti.

Pre úspešnú realizáciu vzdelávania v oblasti finančnej gramotnosti je najdôležitejšie porozumenie podstate finančnej gramotnosti. NŠFG definuje finančnú gramotnosť ako „schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.“ PISA definuje finančnú gramotnosť ako znalosť a pochopenie finančných pojmov a rizík; sú to schopnosti, motivácia a sebadôvera využívať získané vedomosti za účelom vykonávania efektívnych rozhodnutí v celom rade finančných súvislostí s cieľom zlepšiť finančnú situáciu jednotlivca i spoločnosti, a tým im umožniť účasť na ekonomickom dianí. Ak učiteľ pochopí, čo finančná gramotnosť je, bude sa vedieť lepšie rozhodnúť, ako ju bude v škole realizovať vo vzdelávaní, do akých predmetov ju začleniť a aké metódy vo výučbe bude uplatňovať.

Finančná gramotnosť nie je absolútnym stavom, je to kontinuum schopností, ktoré sú podmienené premennými ako vek, rodina, kultúra či miesto bydliska. Finančná gramotnosť je označením pre stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje každému jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále meniace sa ekonomické prostredie.

Vzhľadom na to, že finančná gramotnosť má charakter prierezovej témy, môže na škole pôsobiť koordinátor pre finančné vzdelávanie, ak ho poverí výkonom tejto činnosti vedenie školy ,ale finančnú gramotnosť je možné:

- ✓ začleniť do jednotlivých predmetov, uplatniť medzipredmetové vzťahy,
- ✓ realizovať ju v blokovom vyučovaní,
- ✓ realizovať ju formou kurzu,
- ✓ vytvoriť samostatný predmet.

Jednotlivé témy sú zoradené do siedmych vybraných kategórií finančnej gramotnosti

1. Človek vo sfére peňazí;
2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí;
3. Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca;
4. Plánovanie a hospodárenie s peniazmi;

5. Úver a dlh;
6. Sporenie a investovanie;
7. Riadenie rizika a poistenie.

Všetky sú rozpísané do čiastkových kompetencií. Tieto čiastkové kompetencie sú popísané na úrovniach, pričom na týchto úrovniach sú opísané poznatky, zručnosti a skúsenosti, ktoré by mali byť žiaci schopní preukázať. V NŠFG sú tieto poznatky, zručnosti a skúsenosti zapísané vo väčšine prípadoch v troch úrovniach.

Prvou úrovňou je pre účely tohto štandardu prvý stupeň základnej školy.

Druhou úrovňou sa rozumie druhý stupeň základnej školy, prvý až štvrtý ročník osemročného gymnázia, prvý ročník bilingválneho gymnázia ako aj nižšie stredné odborné vzdelanie a stredné odborné vzdelanie. Do druhej úrovne sú zaradení žiaci učebných odborov z toho dôvodu, že primárnym cieľom štúdia učebných odborov je príprava na povolanie.

Tretia úroveň je určená žiakom študijných odborov, ktorí dosiahnu úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplne stredné odborné vzdelanie.

Národný štandard finančnej gramotnosti popisuje minimálne požiadavky na funkčnú finančnú gramotnosť žiakov prostredníctvom osvojených kompetencií. Tieto sú usporiadané nasledovne:

Témy, Kompetencie a čiastkové kompetencie

Kompetencie sa postupne zameriavajú na minimálnu úroveň, až do momentu absolvovania strednej školy.

Témy, celkové a čiastkové kompetencie opisujú vybrané poznatky, zručnosti a skúsenosti z oblasti finančnej gramotnosti.

Očakávania opisujú, akým spôsobom by mali žiaci byť schopní aplikovať vedomosti a zručnosti pri každodenných finančných rozhodnutiach a činnostiach. Očakávania predpokladajú napredovanie v získavaní poznatkov, zručností a skúseností potrebných pri riešení rôznych životných situácií človeka a rodiny.

Témy

1. Človek vo sfére peňazí

Celková kompetencia:

Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

Čiastková kompetencia 1: Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.

Čiastková kompetencia 2: Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou

Čiastková kompetencia 3: Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne.

Čiastková kompetencia 1: Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Pomenovať základné ľudské potreby a základné ľudské hodnoty.

Opísať postavenie členov rodiny pri zabezpečovaní životných potrieb.

Čiastková kompetencia 2: Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Zhodnotiť svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti.

Rozlíšiť na príkladoch zo svojho okolia, čo znamená byť bohatý alebo chudobný.

2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

Celková kompetencia:

Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

Čiastková kompetencia 1: Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia.

Čiastková kompetencia 2: Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov.

Čiastková kompetencia 3: Posúdiť význam boja proti korupcii, ochrany proti praniu špinavých peňazí a ochrany finančných záujmov EÚ

Čiastková kompetencia 4: Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov

Čiastková kompetencia 5: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Čiastková kompetencia 6: Stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov.

Čiastková kompetencia 3: Posúdiť význam boja proti korupcii, ochrany proti praniu špinavých peňazí a ochrany finančných záujmov EÚ

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Navrhnuť spôsoby riešenia situácií, v ktorých sa stretli s klamstvom, podvodom, nečestným správaním

Čiastková kompetencia 6: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviesť príklady možností na vrátenie výrobkov v miestnych obchodoch.

Jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov

3. Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca

Celková kompetencia:

Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

Čiastková kompetencia 1: Poznať a harmonizovať osobné, rodinné, spoločenské potreby.

Čiastková kompetencia 2: Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb a základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti

Čiastková kompetencia 3: Identifikovať zdroje osobných príjmov.

Čiastková kompetencia 1: Poznať a harmonizovať osobné, rodinné, spoločenské potreby.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Pomenovať osobné a rodinné potreby.

Čiastková kompetencia 2: Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb a základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať vzťah povolanie – zamestnanie.

Čiastková kompetencia 3: Identifikovať zdroje osobných príjmov.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať svoju predstavu, čo sú osobné príjmy človeka.

4. Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

Celková kompetencia:

Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti.

Čiastková kompetencia 1: Vypracovať osobný finančný plán.

Čiastková kompetencia 2: Popísať spôsob používania rôznych metód platenia.

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

Čiastková kompetencia 4: Vysvetliť daňový a odvodový systém

Čiastková kompetencia 5: Zvážiť príspevky na darcovstvo a filantropiu

Čiastková kompetencia 1: Vypracovať osobný finančný plán.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Roztriediť výdavky na domácnosť a príjmy v domácnosti.

Čiastková kompetencia 2: Popísať spôsob používania rôznych metód platenia.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať, za čo všetko rodičia v domácnosti platia.

Čiastková kompetencia 5: Zvážiť príspevky na darcovstvo a filantropiu.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať na jednoduchých príkladoch význam vzájomnej pomoci a charitatívnych aktivít.

5. Úver a dlh

Čiastková kompetencia 2: Zhodnotiť spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Porozprávať o tom, čo môže nastať pri požičiavaní si cenných predmetov alebo peňazí.

Opísať, aké vlastnosti by mal mať človek, ktorý si požičiava obľúbenú osobnú vec.

Opísať postup, ako si môže človek opätovne získať dôveru požičiavajúceho, ak stratil alebo poškodil požičanú vec.

6. Sporenie a investovanie

Celková kompetencia

Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľom.

Čiastková kompetencia 1: Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať svoju predstavu o tom, ako človek môže sporiť.

Zpracovanie a aplikácia tém finančnej gramotnosti do školských vzdelávacích programov pre prvý stupeň základnej školy

Výchovno-vzdelávací proces na prvom stupni základnej školy je spravidla realizovaný jedným vyučujúcim. Implementácia finančnej gramotnosti je preto jednoduchšia, je možné realizovať blokovo vyučovanie i samostatné aktivity v rámci učebných predmetov. Ako pomôcku by sme na tomto mieste chceli uviesť, v ktorých učebných predmetoch, prípadne v ktorom ročníku a téme je možné realizovať finančné vzdelávanie, pomôcku však netreba chápať ako nemenný zoznam. Tvorivý učiteľ nájde priestor aj v iných učebných predmetoch, témach a využije aktuálne situácie.

Finančné vzdelávanie na primeranej úrovni je možné realizovať od začiatku povinnej školskej dochádzky, teda už v prvom ročníku základnej školy. Väčší zmysel však nadobúda od tretieho ročníka základnej školy.

Predmety, do ktorých je možné finančnú gramotnosť priamo začleniť:

1.ročník

Matematika – Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 20

Etická výchova – Postoje a zručnosti v medziľudských vzťahoch (chrániť si veci svoje i iných)

2.ročník

Slovenský jazyk a literatúra – Prosba – želanie, Tvorba otázok – žiadosť o informáciu, rozhovor

Matematika – Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 100

Vlastiveda – Rodina, Obec

Prírodoveda – Zdroje vody

Etická výchova – Iniciatíva vo vzťahu k iným (riešenie problémov – navádzanie na klamstvo, podvádzanie, kradnutie, ohováranie, ...)

3.ročník

Slovenský jazyk a literatúra – Reklama, Diskusia – názor, Vyjadrenie vlastnej túžby, Inzerát, Porekadlo, Príslovie, Ľudové rozprávky

Matematika – Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000, Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Prírodoveda – Dôsledky znečistenia rôznych vodných zdrojov **Vlastiveda** – Slovensko

Výtvarná výchova – Reliéf (mince)

Etická výchova – Postoje a spôsobilosti medziľudských vzťahov, Riešenie konfliktov – výchova k zmierlivosti, Pomoc, darovanie, delenie sa

4.ročník

Slovenský jazyk a literatúra – Diskusia, Názor

Matematika – Násobenie a delenie v obore násobilky, Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000, Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Prírodoveda – Zdroje elektrickej energie, Význam elektrickej energie pre človeka

Pracovné vyučovanie – Papier a kartón, Elektrický obvod, Zdroje elektrickej energie

Výtvarná výchova – Podnety rôznych oblastí poznávania sveta

Etická výchova – Reálne a zobrazené vzory, Rozvoj tvorivosti a iniciatívy

Informatická výchova – Informácie okolo nás (prezentovanie výsledkov vlastnej práce), Komunikácia prostredníctvom IKT (ochrana osobných údajov, vyhľadávanie informácií)

Finančné vzdelávanie je možné realizovať aj v rámci školského klubu detí v spoločenskovednej oblasti.

Finančnú gramotnosť ako prierezovú tému rozpracujú vyučujúci všetkých predmetov do UO jednotlivých predmetov a ročníkov. Pri vhodnej téme učebnej látky vyznačia tému, čiastkovú kompetenciu, ktorú je možné rozvíjať daným učivom. / napr. téma 1 kompetencia 2./

FIG – finančná gramotnosť

T1 / ČK 1 – životné hodnoty a potreby

ČK 2 – ľudská práca a peniaze

T2 / ČK 1 – finančná zodpovednosť

ČK 2 – reklama

ČK 3 – korupcia

ČK 4 – finančné rozhodnutia

ČK 5 – ochrana osobných informácií

ČK 6 – práca spotrebiteľa, reklamácia

T3 / ČK 1 – životné potreby jednotlivca a rodiny

ČK 2 – kariérne možnosti

ČK 3 – zdroje príjmov

T4 / ČK 1 – finančný plán

ČK 2 – finančné inštitúcie

ČK 5 – filantropia

T5 / ČK 2 – bankové , nebankové subjekty

T6 / ČK 1 - sporenie

Záznamy o platnosti a revidovaní školského vzdelávacieho programu

Platnosť ŠkVP Dátum	Revidovanie ŠkVP Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.
1. 9. 2008	18. 4. 2011	Zmena hodnotenia žiakov – schválená na Pedagogickej rade 18. 4. 2011 s platnosťou od 1. 9. 2011
	15. 11. 2012	Zmena charakteristiky školy, materiálno-technického vybavenia,... a kritérií hodnotenia písomných prác schválená na Pedagogickej rade 15. novembra 2012 s platnosťou od 1. 12. 2012
	24.09.2014	Doplnok prierezovej témy Finančná gramotnosť (FIG) do UO schválený na Pedagogickej rade 24.09.2014 s platnosťou od 01.10.2014.